

ชื่อเรื่อง ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย¹

Title The Image of Thai Political Journalist

ชื่อผู้วิจัย

ดร.บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ

อาจารย์ประจำภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

E-mail : boonyook@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เรียบเรียงจากส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย” โดยอาศัยข้อมูลจากส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ประกอบด้วยผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมืองและผู้รับสารทางการเมืองจำนวน 455 ราย ทั้งนี้ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในหลายๆ ด้านมีลักษณะเป็นไปในเชิงลบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพลักษณ์ในแง่มุมมองของบทบาททางวิชาชีพ ความรู้ที่จำเป็นต่อการทำงานอาชีพผู้สื่อข่าวการเมืองและการปฏิบัติงานตามกรอบจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ซึ่งความจริงแล้วประเด็นต่างๆ ดังกล่าวนี้เป็นสิ่งสำคัญในลำดับต้นๆ ของ “ความเป็นมืออาชีพ” (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมือง ฉะนั้น ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวสู่ความเป็นมืออาชีพ ในระดับที่สูงมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ แต่อย่างไรก็ตาม ความเป็นมืออาชีพนั้นครอบคลุมองค์ประกอบหลายด้าน ในการพัฒนาตนเองของผู้สื่อข่าวการเมืองจึงต้องดำเนินงานไปพร้อมๆ กัน ทั้งในส่วนของความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ การประพฤติหรือปฏิบัติตน รวมไปถึงการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับตนเองให้เป็นผู้สื่อข่าวมืออาชีพที่แท้จริง เป็นที่ยอมรับ และไว้วางใจของประชาชนสืบต่อไป

คำสำคัญ : ภาพลักษณ์ ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ความเป็นมืออาชีพ บทบาททางวิชาชีพของสื่อมวลชน

Abstract

This academic paper, excerpted from the research, titled: “Thai Journalists’ Professionalism Indices”, reveals the research findings encompassing key interesting aspects of Thai journalists, namely, journalistic roles and responsibility as professional entity; basic knowledge for political journalists; journalism’s ethics and codes of conducts, etc. Despite the fact that the above mentioned qualifications are, undeniably, the most significant indicators of “being professionalism”, the outcomes, however, based on 455 samples covering concerned individuals like journalists, mass communication academicians, recipients of political news and information, to name just a few, have portrayed a rather negative image of Thai journalists. Therefore, it has been suggested and recommended that Thai journalists, especially those political ones, are urgently needed to develop and enhance their abilities and qualifications to attain the required “professionalism”. Nevertheless, to become a real professional journalist, one has to bear in mind such involved factors as related knowledge, skills, personality, codes of conducts, self motivation, etc., all of which have to be seriously and simultaneously developed and improved with

---

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากข้อมูลส่วนหนึ่งของงานวิจัยคุณฐิติพันธ์เรื่อง “ดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย”. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2550.

the hope that Thai journalists can, one day, be able to gain the public's trust and confidence in a more sustainable manner.

Keywords : achievement , non-intellectual factors, Mathematics and Statistics in Everyday Life.

บทนำ

ในกระบวนการสื่อข่าวการเมืองนั้น บุคลากรผู้ทำหน้าที่สื่อข่าวดังกล่าวก็คือ“ผู้สื่อข่าวการเมือง” (Political Journalists) ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ในฐานะสื่อมวลชน โดยหลักการพื้นฐานผู้สื่อข่าวการเมืองย่อมมีหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของภาครัฐและนักการเมือง ด้วยการทำหน้าที่แสวงหา ค้นคว้าและรวบรวมประเด็นข้อเท็จจริงต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งมีคุณค่าของข่าวเพียงพอและสมควรที่จะรายงานหรือนำเสนอให้ประชาชนรับรู้การทำหน้าที่ดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าเป็นการทำหน้าที่เป็นหูเป็นตาแทนประชาชนชาวไทยผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง ทั้งนี้ในเชิงปรัชญาวิชาชีพเรียกว่า การแสดงบทบาทในฐานะ “สุนัขเฝ้ายามหรือสุนัขเฝ้าบ้าน” (Watchdog) กล่าวคือ การทำหน้าที่ระแวดระวังภัยให้สังคมและคอยร้องเตือนประชาชนด้วยการรายงานข่าวสารนั่นเอง ดังนั้นบุคลากรสื่อที่จะมาทำหน้าที่หรือประกอบวิชาชีพในฐานะ “ผู้สื่อข่าวการเมือง” นั้น มิใช่ใครๆ ก็ทำหน้าที่หรือปฏิบัติงานดังกล่าวได้ บุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวการเมืองนั้นต้องมีความรู้กว้างขวางในหลายๆศาสตร์ มีทักษะการสื่อข่าวที่ดี มีความสามารถในการจับประเด็นข่าว มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การวิจารณ์และการวิพากษ์ครบถ้วนรอบด้าน ในขณะเดียวกันก็ต้องมีความรับผิดชอบสูงทั้งต่องานต่อตนเองและต่อสังคม ประการสำคัญยิ่งต้องมีอุดมการณ์การเป็นสื่อมวลชนที่ดี มีจิตวิญญาณนักข่าวหรือจิตวิญญาณของสื่อมวลชน ยึดมั่นในจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของสื่อมวลชนเช่นกัน จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำหน้าที่การสื่อมวลชนที่ดีได้ ทั้งนี้ การทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวการเมืองที่ดีนั้น ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทความรับผิดชอบต่อความเป็นสื่อมวลชนที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนสามารถสร้างความไว้วางใจ และความศรัทธาให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนได้

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางภาวะวิกฤตของการเมืองไทยในปัจจุบัน การนำเสนอข่าวสารทางการเมืองของผู้สื่อข่าวสำนักต่างๆนั้น ต่างได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากหลายฝ่ายเป็นอันมากถึงความเที่ยงตรง ความถูกต้องรอบด้านและความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองว่าเป็นไปตามหลักปรัชญาและจริยธรรมในวิชาชีพหรือไม่ รวมไปถึงข้อสงสัยต่อคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันว่า มีความเป็นมืออาชีพมากน้อยเพียงใดในการทำหน้าที่ดังกล่าว ดังนั้น ในบทความนี้จึงได้นำผลการสำรวจและวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการข่าวการเมือง 4 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ กลุ่มผู้สื่อข่าว กลุ่มนักวิชาการสื่อมวลชน กลุ่มนักการเมืองและกลุ่มผู้บริหารทางการเมือง มานำเสนอเพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและการพัฒนาตนเองในการทำหน้าที่สื่อข่าวการเมืองให้เป็นที่เชื่อถือ เป็นที่ยอมรับและเกิดศรัทธา ตลอดจนเป็นที่ไว้วางใจของประชาชนต่อไป

บททวนวรรณกรรม

1. บทบาทของสื่อมวลชนในกระบวนการทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ไบรอัน แม็คแนร์ (Brian McNair, อ้างถึงใน บุญริ ยีหะ, 2550, น.191) กล่าวถึง บทบาทที่พึงประสงค์หรือความคาดหวังของสังคมที่มีต่อการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในกระบวนการทางการเมืองในสังคมประชาธิปไตยดังนี้

1) การเสนอข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับรู้ในขณะที่กำลังเกิดอะไรขึ้นในสังคมอาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนกำลังทำหน้าที่ในการตรวจตรา (Surveillance) หรือการแจ้งเหตุ (Monitoring)

- 2) การให้การศึกษาแก่ประชาชนถึงความหมายและความสำคัญของข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น
- 3) การเสนอประเด็นทางด้านนโยบายเพื่อให้มีการถกเถียง แลกเปลี่ยนทางการเมืองหรือแสดงความคิดเห็นสาธารณะ โดยเฉพาะต้องเปิดโอกาสต่อความคิดเห็นที่แตกต่าง หลากหลาย ซึ่งมีความสำคัญต่อวิถีประชาธิปไตย
- 4) การตรวจสอบรัฐบาลและสถาบันทางการเมืองทั้งหลายให้ดำเนินการตามบทบาท หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 5) เป็นช่องทางสำหรับสนับสนุนความคิดเห็นทางการเมือง เช่น พรรคการเมืองต้องการช่องทางในการนำเสนอนโยบายหรือโครงการต่างๆ ไปสู่การรับรู้ของประชาชน

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สื่อข่าว

ผู้สื่อข่าวก็เป็นเช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นๆ ที่ต้องมีคุณสมบัติพื้นฐานบางประการที่เป็นลักษณะร่วมของวิชาชีพต่างๆ และต้องมีคุณสมบัติเฉพาะวิชาชีพ คุณสมบัติของผู้สื่อข่าวที่สำคัญได้แก่ (นรินทร์ นำเจริญ, 2549)

1) ต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นนักการสื่อสารมวลชน(Spirit of Journalism) หมายถึง ต้องมีสำนึกทางวิชาชีพในการต่อสู้เพื่อรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ สภาวะของมนุษย์ที่ไร้ศักดิ์ศรี คือ สภาวะที่ไม่มีเสรีภาพ คือ สภาวะที่ขาดจิตวิญญาณ ยอมตกอยู่ใต้อาณัติบางอย่าง ก็เท่ากับว่าผู้นั้นขาดจิตวิญญาณแห่งความเป็นนักการสื่อสารมวลชนและเป็นผู้ที่ไม่มีเกียรติในการดำรงอยู่

2) ความอยากรู้อยากเห็น(Curiosity) สิ่งจำเป็นต่อการประสบความสำเร็จของผู้สื่อข่าวก็คือความอยากรู้อยากเห็น ผู้สื่อข่าวต้องมีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งได้ยืมหรือเคยอ่าน จะต้องมีความอยากรู้อยากเห็นกับคนที่ติดต่อพูดคุยด้วยเกี่ยวกับสิ่งที่คิดหรือรู้สึก ต้องมีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ถึงสาเหตุและผลลัพธ์ที่อาจเป็นไปได้ เพื่อที่จะตอบคำถามเหล่านั้นและเพื่อให้หยั่งรู้ถึงความหมายของสิ่งต่างๆเหล่านั้น โดยการเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้เข้ากับสิ่งที่รู้ที่อยู่แล้ว

3) จมูกไวต่อข่าว(Nose for News) เป็นความสามารถในการเห็นคุณค่าของข่าวอย่างรวดเร็ว ฉับพลันและประเมินคุณค่าของสิ่งนั้น เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอีกประการหนึ่งสำหรับการรวบรวมข่าว เป็นความสามารถที่จะเลือกเหตุการณ์จากเหตุการณ์ต่างๆที่มีมากมายที่ผู้อ่านสนใจ สามารถนำเสนอได้อย่างน่าสนใจ

4) จินตนาการ(imagination) การทำงานของผู้สื่อข่าวจะมีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงมากกว่าเรื่องที่แต่งขึ้น จึงทำให้คิดไปว่าผู้สื่อข่าวจะใช้จินตนาการไม่ได้ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง จริงอยู่แม้ผู้สื่อข่าวจะไม่ได้สร้างตัวละครและโครงเรื่องขึ้นมาเอง แต่เขาก็จำเป็นต้องสามารถประกอบหรือเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้จินตนาการจากสิ่งที่ปรากฏขึ้นโดยที่เขาไม่ได้เห็นจริง ๆ ให้เรื่องราวดำเนินไปอย่างร้อยเรียงกัน

5) มีความรู้กว้างขวาง(wide range of knowledge) อาชีพผู้สื่อข่าวจำเป็นจะต้องอาศัยความรู้ที่กว้างขวาง ผู้สื่อข่าวที่ดีควรรู้บางสิ่งของทุก ๆ สิ่ง(know something about everything) ควรมีความรู้ทั้งด้านประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา จิตวิทยา วิทยาศาสตร์ ภาษาและวรรณคดี ฯลฯ และความรู้เหล่านี้มาฝึกฝนและประยุกต์ให้เข้ากับด้านสื่อสารมวลชน

6) มีความคิดที่ชัดเจน(clear thinking) กระบวนการในการรวบรวมข่าวเป็นมากกว่าการรวบรวมวัตถุดิบ ยังรวมไปถึงการค้นหาข้อเท็จจริง การกรอง การประเมินคุณค่าและการจัดระเบียบของข้อมูลตามเหตุผลบ่อยครั้งที่ข้อเท็จจริงจำเป็นต้องมีการตีความด้วย ถ้ามีความสำคัญที่จะต้องสร้างหลักฐานให้กับผู้อ่านขั้นตอนเหล่านี้ต้องการความชัดเจน การคิดอย่างมีเหตุผลและการตัดสินใจ

7) มีความสามารถด้านการเขียน(ability to write well) หากผู้สื่อข่าวไม่สามารถเขียนข่าวที่รวบรวมมาได้อย่างชัดเจนและน่าสนใจ ความพยายามของเขาก็เป็นสิ่งที่ไม่มีประโยชน์อะไรเลย ผู้รับสารจะไม่รู้สึกว่าอยากอ่าน ฟังหรือชม ข่าวที่ไม่น่าสนใจหรือเข้าใจยาก ความสำเร็จในการเขียนข่าวขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สื่อข่าวในการเลือกคำที่ถูกต้องที่จะแสดงความคิดเห็นได้อย่างแน่นอนว่าเขาได้พูดอะไรและขึ้นอยู่กับการจัดระบบของถ้อยคำเหล่านี้ให้เป็นระเบียบที่ดีที่สุด

8) มีสำนึกรับผิดชอบ(a sense of responsibility) การทำงานด้านข่าว ผู้สื่อข่าวทุกคนจะต้องมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุด การทำงานของสื่อมวลชนเป็นการทำงานที่แข่งกับเวลา ถ้าขาดความรับผิดชอบต่องาน โดยไม่ได้ทำหรือทำอย่างถูกๆ ผิดๆ และหวังว่าจะให้คนอื่น ๆ มาช่วย จะทำให้องค์กรทั้งหมดได้รับผลกระทบ

9) ความถูกต้องแม่นยำ เที่ยงตรง(accuracy) หมายถึงการที่ผู้สื่อข่าวจะต้องรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงที่ได้รับมอบหมายให้ได้มากที่สุดทุกรายละเอียดในการเขียนข่าว รายงานข่าวเป็นไปอย่างถูกต้อง ถูกถ้วน หากมีความผิดพลาดในการนำเสนอข่าวจะทำให้ความเชื่อถือของผู้รับสารต่อสื่อมวลชนค่อย ๆ ลดลงไป ดังนั้น ผู้สื่อข่าวจะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการทำงาน เพราะสาธารณชนย่อมมีสิทธิ์ที่จะคาดหวังต่อความถูกต้องของข่าวในสื่อมวลชน

10) ความสามารถในการทำงานได้อย่างรวดเร็ว(ability to work rapidly) ข่าวจำเป็นต้องถูกรวบรวม เขียน ตรวจสอบแก้ไขต้นฉบับ ตัดต่อภาพหรือเสียงและนำเสนอออกมาให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ต้องคำนึงถึงข้อมูลล่าสุด ทั้งยังต้องทำงานแข่งขันกับสื่อมวลชนแขนงอื่นๆ อีกด้วย ดังนั้น ผู้สื่อข่าวจะต้องคิดอย่างรวดเร็ว ตัดสินใจอย่างรวดเร็ว กระทำอย่างรวดเร็วและเขียนอย่างรวดเร็ว

11) มีความคิดริเริ่มและปฏิภาณไหวพริบ(initiative and resourcefulness) แม้ว่าผู้สื่อข่าวบางคนจะทำงานอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง ถูกถ้วน และทำงานอย่างรวดเร็ว แต่ก็ยากที่จะเป็นผู้สื่อข่าวระดับแนวหน้าได้ หากขาดความคิดริเริ่มและปฏิภาณไหวพริบที่ดี พวกเขาอาจจะทำงานอย่างต่อเนื่องนับแรมปี แต่ก็อาจเข้าไม่ถึงสิ่งสำคัญยิ่งกว่าในประเด็นข่าว การทำข่าวใหม่ ๆ ให้ได้ภายในกำหนดเวลา (deadline) ซึ่งถือเป็นเครื่องวัดความสามารถประการหนึ่งของผู้สื่อข่าวคนนั้น

12) มีความวิริยะอุตสาหะ(perseverance) การทำงานข่าวเป็นงานที่ยากลำบากและท้าทาย ผู้เสียหายอาจไม่ต้องการให้ข่าว ผู้กระทำความผิดพยายามทำลายหลักฐาน เรื่องบางเรื่องอาจหาพยานหลักฐานยาก ผู้สื่อข่าวอาจถูกข่มขู่ เวลาของการทำงานข่าวไม่แน่นอน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ หากผู้สื่อข่าวไม่มีความวิริยะอุตสาหะก็ยากยิ่งที่จะสามารถรวบรวมข่าวที่สมบูรณ์ได้

13) มีความสามารถในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับคนอื่น (ability to establish and maintain personal contacts) การทำงานข่าวเป็นงานที่ต้องอาศัยการติดต่อและสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นตลอดเวลา เพราะผู้สื่อข่าวมีหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสารจากคนหลายๆ ฝ่าย ดังนั้นหากผู้สื่อข่าวไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับคนฝ่ายต่างๆ จะทำให้เป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการทำงานข่าว

14) มีความสุภาพ อ่อนน้อม รู้จักกาลเทศะ (courtesy) ผู้สื่อข่าวควรตระหนักเสมอว่า วิชาชีพของตนนั้นไม่ใช่เป็นสถาบันเดียวที่รักษาความเป็นธรรมหรือให้ความรู้กับสังคมและบ่อยครั้งที่สื่อมวลชนเองเป็นผู้ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น สื่อมวลชนต้องไม่ลืมว่าต้นทุนการผลิตสื่อที่สำคัญที่สุดคือความไว้วางใจของสังคมที่มีต่อสื่อ ดังนั้นจึงพึงปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากความเย่อหยิ่ง ก้าวร้าวและรู้จักกาลเทศะ ให้เกียรติแหล่งข่าว

15) มีความเชื่อมั่น มั่นใจในตนเอง (self confidence) ผู้สื่อข่าวจะต้องทำงานอยู่ท่ามกลางข้อมูลที่หลากหลาย ท่ามกลางบุคคลมากมายหลายสถานะ ดังนั้น ถ้าผู้สื่อข่าวไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะถูกชักจูงด้วยข้อมูลหรือบุคคลที่ดูเสมือนว่าจะนำเชื่อถือให้สับสนได้ง่าย

3. หลักและเทคนิคการสื่อสารข่าวการเมือง

ข่าวการเมือง หมายถึง การสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมความเคลื่อนไหวทางด้านการบริหารของรัฐบาล รัฐสภา หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งในแง่นโยบายและการสัมมนาทั้งในระดับประเทศและการปกครองท้องถิ่น (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545, น.163)

ข่าวการเมือง หมายถึง ข่าวเกี่ยวกับกิจการบ้านเมือง การบริหารงานของรัฐบาล กิจกรรมหรือการทำงานของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ฝ่ายค้าน ความเคลื่อนไหวของพรรคการเมือง กลุ่มพลังต่าง ๆ การเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังรวมไปถึง การรายงานข่าวเกี่ยวกับฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ และความเคลื่อนไหวทางด้านการทหาร (พนม วรรณสิริ, 2544, น.35)

ดังนั้น ในการสื่อสารข่าวการเมือง นักข่าวหรือผู้สื่อข่าวการเมือง นอกจากจะต้องมีความรู้ทางด้านการสื่อสาร มีความสามารถในการพิมพ์ข้อความที่รวดเร็ว สามารถจับประเด็นและเขียนข่าวได้เข้าใจ มีจริยธรรม ซึ่งเป็นความรู้เบื้องต้นที่ผู้สื่อข่าวทุกสายงานจะต้องทราบกันมาอยู่แล้ว ผู้สื่อข่าวการเมืองยังจำเป็นต้องมีความรอบรู้ในเรื่องการเมืองและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองอีกด้วย เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการปกครองประเทศหรือการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาล ดังนั้นผู้สื่อข่าวการเมืองจึงจำเป็นต้องรู้แทบทุกเรื่องที่เป็นภาพรวมของการปกครองประเทศอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถเข้าใจในเรื่องที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากผู้ปกครองซึ่งเป็นแหล่งข่าว และนำเสนอหาสาระที่รับมานั้นสื่อไปยังผู้อ่านได้อย่างเข้าใจ สำหรับความรู้ที่ผู้สื่อข่าวการเมืองต้องทราบนั้น ควรให้ครอบคลุมทั้ง 3 หมวดหมู่หลัก ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ความรู้ด้านรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ และการบริหารจัดการ
- 2) ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์
- 3) ความรู้ด้านต่างประเทศ

4. แนวคิดเกี่ยวกับภาพลักษณ์

4.1 ความหมายของภาพลักษณ์

คำว่า “ภาพลักษณ์” (Image) นั้นมีผู้ให้คำนิยามไว้หลากหลายแตกต่างกันออกไป ซึ่งพอจะยกตัวอย่างได้ ดังนี้

Kenneth E. Boulding (1975 อ่างในกฤษณ์ ทองเลิศ, 2537) ได้อธิบายว่า “ภาพลักษณ์” เป็นความรู้ ความรู้สึกที่เราที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะความรู้นั้นเป็นสิ่งที่เราสร้างขึ้นมาจากตนเองเฉพาะตน เป็นความรู้เชิงอัตวิสัย (Subjective Knowledge) ซึ่งประกอบด้วย “ข้อเท็จจริง” คุณค่าที่เราเป็นผู้กำหนด โดยแต่ละบุคคลจะเก็บสะสมความรู้เชิงอัตวิสัยเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่ได้ประสบและมีความเชื่อว่าเป็นจริง

Patricia M. Anderson and Leonard G. Rubin (1986) กล่าวว่า ภาพลักษณ์เป็นภาพตัวแทน การรับรู้ของผู้บริโภคที่มีต่อองค์กรใดองค์กรหนึ่งในภาพรวมทั้งหมด ทั้งนี้องค์กรต่าง ๆ ก็เปรียบเสมือนคนแต่ละคนที่จะมีบุคลิกภาพและภาพลักษณ์แตกต่างกันออกไป

ส่วนนักวิชาการ และนักการตลาดของไทย ก็มีผู้ให้ความหมายของคำว่าภาพลักษณ์ ไว้หลายความหมายเช่นกัน อาทิ

กฤษณ์ ทองเลิศ (2537, น.3) ให้ความหมายว่าภาพลักษณ์ เป็นภาพที่เกิดขึ้นในใจ (mental picture) รวมถึงความประทับใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจมีต่อบุคคล สถาบัน สินค้า อุดมการณ์ ฯลฯ

มานิต รัตนสุวรรณ (2527, น.20) ภาพลักษณ์เป็นความประทับใจในสิ่งที่เรารู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือคนใดคนหนึ่ง หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง จะเรียกว่าชื่อเสียงก็ได้

เสรี วงษ์มณฑา(2541,น.16) ภาพลักษณ์ (Image) เป็นผลของข้อเท็จจริง(Objective Facts) บวกกับการประเมินส่วนตัว (Personal Judgment) และเป็นภาพที่ฝังใจอยู่นานแสนนานของบุคคล (Perceptual Picture) ซึ่งอาจแตกต่างไปจากสภาพความจริงก็ได้ เพราะภาพลักษณ์นั้นไม่ใช่เรื่องของข้อเท็จจริง (Factual Reality) แต่เป็นเรื่องของการรับรู้ (Perception)

กล่าวโดยสรุป ภาพลักษณ์ (Image) หมายถึง ภาพประทับใจที่เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคล เกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลใดบุคคลหนึ่ง สถาบันใดสถาบันหนึ่งหรือองค์กรใดองค์กรหนึ่ง โดยภาพลักษณ์นี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะและเวลาที่เปลี่ยนไป

4.2 องค์ประกอบของภาพลักษณ์

Kenneth E. Boulding (1975) ได้กล่าวถึงการเกิด “ภาพลักษณ์” ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล แต่ละคนว่ามักจะได้เฉพาะ ภาพ บางส่วนหรือลักษณะกว้างๆ ของสิ่งเหล่านั้น ซึ่งอาจไม่ชัดเจนแน่นอนเพียงพอแล้วมักตีความหมาย (Interpret) หรือให้ความหมายแก่สิ่งนั้น ๆ ด้วยตัวบุคคลนั่นเอง การให้ความหมายแก่สิ่งนั้น ๆ มาจากความรู้เชิงอัตวิสัยของแต่ละบุคคลในหลายๆ องค์ประกอบมาประกอบกันเป็นภาพลักษณ์ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในโลกตามทัศนะของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ อาจแยกองค์ประกอบของภาพลักษณ์ได้เป็น 4 ส่วน คือ (www.utcc.ac.th/amsar/about/document13.html, 7 กรกฎาคม 2549)

1) องค์ประกอบเชิงการรับรู้ (Perceptual Component) เป็นสิ่งที่บุคคลได้จากการสังเกตโดยตรง แล้วนำสิ่งนั้นไปสู่การรับรู้ สิ่งที่ถูกรับรู้นี้อาจจะเป็นบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ ความคิดหรือสิ่งของต่างๆ เราจะได้ภาพของสิ่งแวดล้อมต่างๆ เหล่านี้โดยผ่านการรับรู้เป็นเบื้องต้น

2) องค์ประกอบเชิงความรู้ (Cognitive Component) ได้แก่ ส่วนที่เป็นความรู้เกี่ยวกับลักษณะประเภท ความแตกต่างของสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการสังเกตและรับรู้

3) องค์ประกอบเชิงความรู้สึก (Affective Component) ได้แก่ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อาจเป็นความรู้สึกผูกพันยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบ

4) องค์ประกอบเชิงการกระทำ (Cognitive Component) เป็นความมุ่งหมายหรือเจตนาที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติตอบโต้สิ่งเรานั้น โดยเป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเชิงความรู้และเชิงความรู้สึก

องค์ประกอบเชิงการรับรู้ เชิงความรู้ เชิงความรู้สึกและเชิงการกระทำนี้จะผสมผสานกันเป็นภาพที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในโลก ดังนั้น ในส่วนของภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยจึงสัมพันธ์โดยตรงกับพฤติกรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะผ่านการรับรู้ (Perception) จนเกิดความรู้ (Knowledge) และความรู้สึก (Affection) ที่มีต่อผู้สื่อข่าวการเมืองและองค์กรข่าวผู้นำเสนอข่าว

4.3 การเกิดภาพลักษณ์

ภาพลักษณ์นั้นสามารถเกิดขึ้นได้ 2 วิธีด้วยกัน (พงษ์เทพ วรกิจโกศาทร,2537,น.76) ได้แก่

1) เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ซึ่งไม่มีการปรุงแต่ง เป็นภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นตามประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลพบเห็น ซึ่งอาจจะเป็นภาพลักษณ์ที่ดีหรือเลวก็แล้วแต่ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

2) เกิดจากการปรุงแต่ง ซึ่งเป็นความพยายามขององค์กรที่สร้างพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี ถ้ามีเหตุการณ์ไม่ดีเกิดขึ้นส่งผลต่อภาพลักษณ์ ก็จะต้องมีการสร้างเหตุการณ์บางอย่างมาลบล้างหรือแก้ไขข้อเท็จจริง เป็นการปรุงแต่งให้มีภาพลักษณ์ไปในทิศทางที่พึงประสงค์

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัตนภรณ์ ศรีอำพันธ์(2539) เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าวสายการเมืองของหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุโทรทัศน์ ด้วยการสำรวจ การสำรวจความเห็นนักการเมือง 120 คนและนักข่าวสายการเมือง 98 คน เกี่ยวกับการรับรู้หน้าที่ของหนังสือพิมพ์พบว่า การรับรู้คติการหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่แตกต่างกันในประเด็นต่างๆ เช่น ประเด็นเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ควรเป็นฝ่ายค้าน ตรวจสอบรัฐบาล หนังสือพิมพ์ไทยส่วนใหญ่มีเสรีภาพแต่ไม่มีความรับผิดชอบต่อข่าวควรเน้นเรื่องราวดี ๆ ที่สร้างสรรค์พัฒนามากกว่าเรื่องเกี่ยวกับความขัดแย้ง สร้างความเสียหาย เป็นต้น

รัชนก สมศักดิ์ (2543) ทำการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมการทำข่าวการเมืองของนักข่าวอาวุโส นักข่าวรุ่นกลางและนักข่าวรุ่นใหม่ที่ตั้งต้นจากพฤติกรรมการทำข่าว ความสำนึกทางวิชาชีพและจริยธรรม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การทำข่าวการเมืองของนักข่าวรุ่นกลางและรุ่นใหม่เปลี่ยนแปลงจากรุ่นอาวุโส คือ จะร่วมมือกันทำข่าวมากขึ้น ในขณะที่นักข่าวอาวุโสจะต่างคนต่างทำแข่งขันกันทำข่าวให้โดดเด่นจากคนอื่น ด้านแนวคิดของนักข่าวรุ่นกลางและรุ่นใหม่เปลี่ยนไป การทำงานหนักถึงตัวเองเป็นหลัก มีทัศนคติต่อการรับของกำนัลหรือของขวัญจากแหล่งข่าวว่าเป็นสินน้ำใจ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมูลค่าของที่ได้รับ หากมีมูลค่ามากเกินไปจะไม่รับ ขณะที่นักข่าวอาวุโสส่วนใหญ่ไม่เคยรับของขวัญจากรายการข่าวและมีความรักในวิชาชีพมาก เคร่งครัดในหลักจริยธรรม ยืนหยัดบนอุดมการณ์ของนักหนังสือพิมพ์ที่ว่า “ซื้อไม่ขาย ขอไม่ให้” ยึดถือแนวทางปฏิบัติจากนักหนังสือพิมพ์รุ่นเก่าๆที่สืบทอดกันมา

จิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์และวีรยุทธ กาญจน์ชูฉัตร(2547) ดำเนินการวิจัยเรื่อง “บุคลการสื่อไทย:สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข” โดยใช้แบบสอบถามทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลการสื่อจำนวน 160 คน ผลการวิจัยพบว่า บุคลการสื่อของไทยประสบสภาพปัญหา ทั้งในระดับโครงสร้างและระดับปัจเจกบุคคล อีกทั้งระบบการฝึกอบรมพัฒนาในองค์กรต้นสังกัดยังไม่มีความชัดเจนและสม่ำเสมอเท่าใดนัก ประกอบกับปัญหาด้านการควบคุมจริยธรรมทางวิชาชีพที่ยังไม่รัดกุมเพียงพอในบริบทปัจจุบัน ทำให้แนวทางการพัฒนาบุคลการสื่อที่เหมาะสมจะต้องดำเนินการทั้งในลักษณะมาตรการจูงใจ มาตรการควบคุม และมาตรการเสริมอื่นๆประกอบกัน โดยมุ่งเพิ่มบทบาทขององค์กรต้นสังกัดและองค์กรภายนอกในการพัฒนาบุคลการด้านต่างๆ

สุนิสา ประวิชัย (2550) ทำการวิจัยสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีต่อเสรีภาพและความรับผิดชอบต่อหนังสือพิมพ์โดยทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,060 คนจาก 30 จังหวัดทั่วประเทศ พบว่า ในประเด็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 49.7 เห็นว่าสื่อหนังสือพิมพ์ไทยในปัจจุบันยังมีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ไม่ดีพอ รวมทั้งได้มีการระบุว่า สิ่งที่ควรปรับปรุง คือ การนำเสนอข่าวเกินจริง ขาดการตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอ การนำเสนอความคิดเห็นส่วนตัวลงไปในช่วง การนำเสนอข่าวอย่างไม่เป็นกลางและการนำเสนอภาพข่าวที่โหดร้ายรุนแรง

งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวทั้งสายการเมืองและผู้สื่อข่าวโดยทั่วไปว่ามีภาพลักษณ์ในเชิงลบหลายประการที่ต้องนำไปสู่การพัฒนาและเสริมสร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้มากยิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยบุคลการที่เกี่ยวข้องกับการสื่อข่าวการเมือง 4 กลุ่มใหญ่ๆ ด้วยกัน ประกอบด้วย

- ผู้สื่อข่าว ได้แก่ บุคลการขององค์กรข่าวหรือองค์กรสื่อมวลชนในประเทศไทยที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลข่าวเพื่อนำมาเรียบเรียงและนำเสนอสู่สาธารณชนผ่านทางสื่อในสังกัด ทั้งนี้หมายความรวมถึงผู้สื่อข่าวหัวหน้าข่าวและบรรณาธิการข่าว ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานประจำองค์กรสื่อมวลชนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาจากกลุ่มผู้สื่อข่าวใน 2 ส่วน คือ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร ได้แก่ ระดับหัวหน้าข่าวขึ้นไปและผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการหรือที่มักเรียกกันว่า “ผู้สื่อข่าวสนาม”

- นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน ซึ่งเป็นผู้สอนเกี่ยวกับวิชาด้านวารสารศาสตร์ วิทยุโทรทัศน์ หรือการสื่อสารมวลชนในสถาบันอุดมศึกษาของไทย

- นักการเมือง ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในฐานะนักการเมืองอยู่ในประเทศไทย โดยมีตำแหน่งทางการเมืองในฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้าน หรือฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น สมาชิกวุฒิสภา หรือไม่มีตำแหน่งทางการเมือง แต่ยังคงทำงานด้านการเมืองอยู่ในปัจจุบัน

- ผู้รับสารทางการเมือง ซึ่งเป็นผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการเมือง และเป็นผู้ติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนทางใดทางหนึ่ง หรือหลายๆ ช่องทางเป็นประจำ

ทั้งนี้ สาเหตุที่กำหนดบุคลากรใน 4 กลุ่มนี้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากว่าในกระบวนการข่าวการเมืองนั้น บุคลากรทั้ง 4 กลุ่มนี้ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) โดยตรง และมีความสำคัญต่อกระบวนการข่าวการเมืองอย่างมาก โดยผู้สื่อข่าวทำหน้าที่เป็นผู้แสวงหาข้อมูลและข้อเท็จจริงมาผลิตข่าวเพื่อนำเสนอต่อประชาชน ซึ่งอยู่ในฐานะผู้รับสาร นอกจากนี้ประชาชนยังมีฐานะเป็นลูกค้าขององค์กรข่าวหรือสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ด้วย ส่วนนักการเมืองมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการข่าวการเมืองอย่างใกล้ชิดเพราะมีฐานะสำคัญประการหนึ่งคือ การเป็นแหล่งข่าวให้กับบรรดาผู้สื่อข่าวการเมืองทั้งหลาย และกลุ่มสุดท้ายคือ นักวิชาการสื่อสารมวลชน ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าว เพราะเป็นผู้สอน ผู้พัฒนาและสร้างบุคลากรด้านข่าวป้อนให้กับวงการวิชาชีพด้านข่าวการเมืองและด้านอื่น ๆ

สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้น เนื่องจากไม่มีกรอบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นในการเลือกตัวอย่างจึงใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ดังนี้

- กลุ่มผู้สื่อข่าว กำหนดจำนวน 125 ราย โดยแยกเป็นผู้สื่อข่าวระดับบริหาร จำนวนประมาณ 25 ราย และผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการประมาณ 100 ราย ทั้งนี้ จะกระจายให้ครบทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุโทรทัศน์

- กลุ่มนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน จำนวน 100 ราย ซึ่งเป็นผู้สอนวิชาการด้านสื่อสารมวลชนในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

- กลุ่มนักการเมือง จำนวน 80 ราย โดยกระจายให้ครบทั้งนักการเมืองในฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้านและวุฒิสภาซึ่งไม่สังกัดพรรคการเมือง

- กลุ่มผู้รับสารทางการเมือง ที่มีลักษณะเป็นผู้สนใจติดตามข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนแบบกระตือรือร้น (Active Audience) จำนวน 150 ราย

รวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมดมีจำนวน 455 ตัวอย่าง

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาได้ออกแบบขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดและทฤษฎีความเป็นวิชาชีพของสื่อมวลชนตั้งได้กล่าวไว้ข้างต้น แบบสอบถามประกอบด้วยชุดคำถามจำนวน 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร เช่น เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรสและคำถามเกี่ยวกับภูมิหลังและประสบการณ์ทางวิชาชีพ เช่น สาขาวิชาที่จบการศึกษา ประสบการณ์การประกอบอาชีพผู้สื่อข่าว ตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบในปัจจุบัน ค่านิยมและท่าทีต่อวิชาชีพ

ส่วนที่ 2 ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน เป็นคำถามปลายปิดในส่วนของภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน ให้เลือกตอบ แบบประเมินค่า (Rating Scale)

3. เกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย

คำถามในแบบสอบถามส่วนที่เป็นชุดคำถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้นจะกำหนดคำตอบในรูปแบบของมาตราวัดประเมิณค่า โดยกำหนดตั้งแต่ 1-5 คะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

ทั้งนี้ สำหรับข้อที่เป็นคำถามเชิงลบ จะให้คะแนนแบบกลับด้านกัน

ส่วนค่าคะแนนที่เก็บรวบรวมได้จะนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต(Mean) เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และแปลความหมายต่อไป โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย(เชิงปริมาณ)	การแปลความหมาย(เชิงคุณภาพ)
1.00 – 1.50	ภาพลักษณ์เป็นลบมาก
1.51 – 2.50	ภาพลักษณ์เป็นลบ
2.51 – 3.50	ภาพลักษณ์เป็นกลาง
3.51 – 4.50	ภาพลักษณ์เป็นบวก
4.51 – 5.00	ภาพลักษณ์เป็นบวกมาก

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้น หลังจากออกแบบสอบถามเสร็จแล้วได้ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาในฐานะผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา(Validity)และได้ปรับแก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จากนั้นจึงนำไปทดสอบก่อน(Pre-test) กับกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 ชุด แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อถือได้(Reliability) โดยวิธีหาค่าความสอดคล้องกันภายในตามแบบของคอนบราซ ซึ่งผลการทดสอบปรากฏว่ามีค่าอัลฟาเท่ากับ **0.781** ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ตั้งไว้คือ 0.75 ดังนั้นจึงถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวมีความเชื่อถือได้

ผลการวิจัย : ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 455 ชุดและนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมดังกล่าวได้นำมาทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS for Windows Version15.0 ซึ่งสามารถนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งมีจำนวน 241 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 53.0 ส่วนเพศหญิง มีจำนวน 214 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 47.0

ส่วนอายุ พบว่า อายุสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 56 ปี ส่วนอายุต่ำสุดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 26 ปี โดยอายุเฉลี่ยเท่ากับ 36.52 ปี มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.89 ปี สำหรับสถานภาพสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโสดมีจำนวน 235 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.6 รองลงมาสมรสแล้ว มีจำนวน 203 ราย

คิดเป็นร้อยละ 44.6 สำหรับผู้ที่สมรสแล้ว ส่วนใหญ่มีบุตรซึ่งมีจำนวน 169 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 37.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ในด้านการศึกษา ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท ซึ่งมีจำนวน 213 ราย หรือ ร้อยละ 46.8 รองลงมาได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 186 ราย หรือร้อยละ 40.9 สำหรับสาขาวิชาที่จบในระดับปริญญาตรี พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในสาขานิติศาสตร์/วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ซึ่งมีจำนวน 162 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมาจบการศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์หรือมนุษยศาสตร์ ซึ่งมีจำนวน 154 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.8 ส่วนลำดับที่สามจบการศึกษาทางด้านรัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.9 ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในสาขานิติศาสตร์/วารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มีจำนวน 118 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.9 รองลงมาจบการศึกษาทางด้านรัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์ มีจำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.6 ส่วนลำดับที่สามจบการศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ หรือมนุษยศาสตร์ ซึ่งมีจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.1

ในด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 15,001-30,000 บาท ต่อเดือน ซึ่งมีจำนวน 177 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.0 ส่วนลำดับที่สาม ได้แก่ ผู้มีรายได้ตั้งแต่ 75,001 บาทต่อเดือนขึ้นไปมีจำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.3

อาชีพหลักในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพผู้สื่อข่าว ซึ่งมีจำนวน 125 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมา ได้แก่ อาชีพนักวิชาการ/นักวิจัย ซึ่งมีจำนวน 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.0 ส่วนลำดับที่สาม ได้แก่ นักการเมือง ซึ่งมีจำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.6

สำหรับตำแหน่งงานปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ ซึ่งมีจำนวน 210 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.0 รองลงมาได้แก่ ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.7 ส่วนลำดับที่สาม ก็คือ ตำแหน่งผู้บริหารระดับกลาง จำนวน 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.1 ทั้งนี้อายุงานในสายงานอาชีพปัจจุบัน พบว่า มีอายุงานสูงสุด 45 ปี ต่ำสุด 2 เดือน โดยมีอายุงานเฉลี่ยเท่ากับ 10.86 ปีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.23 ปี

ประสบการณ์ทำงานด้านข่าวหรือสื่อสารมวลชนของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ผู้สื่อข่าว จำนวน 330 ราย พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยประกอบอาชีพด้านข่าวมาก่อน มีจำนวน 224 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.9 และมีกลุ่มตัวอย่างที่เคยประกอบอาชีพด้านข่าวมาก่อนจำนวน 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.5

นโยบายพรรคการเมืองในปัจจุบันที่ชื่นชอบมากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่ชื่นชอบนโยบายพรรคใดเป็นพิเศษ มีจำนวน 187 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมา มีความชื่นชอบนโยบายพรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 138 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.3 ส่วนลำดับที่สาม ชอบนโยบายพรรคพลังประชาชน ซึ่งมีจำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.9

2. ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ผลการวิจัยพบว่า คำกล่าวถึงผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน ที่กลุ่มตัวอย่างให้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในลักษณะที่เป็นภาพลักษณ์เชิงบวก มีอยู่ด้วยกัน 3 ข้อ ได้แก่

1. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยมากขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .565
2. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้ มีพัฒนาการในการนำเสนอข่าวดีขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .801

3. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้มีการเตรียมตัวก่อนออกไปทำข่าวที่ดีขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .733

ส่วนภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน ที่กลุ่มตัวอย่างให้ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในลักษณะที่เป็นภาพลักษณ์เชิงลบอย่างยิ่ง มีอยู่ด้วยกัน 1 ข้อ ได้แก่ “การนำเสนอข่าวการเมืองไทยปัจจุบันมักเล่นตามกระแสมากกว่าการเล็งเห็นประโยชน์ของสังคม” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .790 ส่วนที่กลุ่มตัวอย่างให้ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในลักษณะที่เป็นภาพลักษณ์เชิงลบ มีอยู่ด้วยกัน 14 ข้อ ได้แก่

1. องค์กรข่าวด้านทีวีและวิทยุมักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของรัฐและทุน จึงขาดความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าว มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .826

2. การนำเสนอข่าวการเมืองไทยปัจจุบันให้ความสำคัญกับบุคคลทางการเมืองมากกว่าเนื้อหาสาระทางการเมือง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .792

3. สถาบัน/สมาคมวิชาชีพด้านข่าวยังไม่สามารถควบคุม/กำกับดูแลการทำงานของผู้สื่อข่าวให้อยู่ในกรอบจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพได้อย่างแท้จริง มีคะแนนเฉลี่ย 1.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .805

4. องค์กรข่าวด้านหนังสือพิมพ์มักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของทุน จึงขาดความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าว มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .913

5. การนำเสนอข่าวการเมืองในปัจจุบันยังมีข่าวแบบเจาะลึกน้อยไป มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .834

6. การนำเสนอข่าวการเมืองไทยปัจจุบันยังขาดความหลากหลายของแหล่งข้อมูล/แหล่งข่าว มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .823

7. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้มักให้ความสำคัญสนทนเป็นส่วนตัวกับแหล่งข่าวทางการเมืองมากเกินไป มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .852

8. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้ยังมีความรู้ความเข้าใจในด้านประวัติศาสตร์การเมืองไทยน้อยไป มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .748

9. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่มีติดถือจรรยาบรรณวิชาชีพโดยเคร่งครัด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .909

10. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกและอุดมการณ์ของความเป็นสื่อมวลชนที่ดี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .961

11. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมีความรู้ความเข้าใจในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมน้อยไป มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .777

12. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญ, กฎหมายพรรคการเมือง เป็นต้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .974

13. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมักตามไม่ทันและตกเป็นเครื่องมือของนักการเมือง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .974

14. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในทางการเมืองไทยน้อยไป มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .796

ส่วนข้อความที่เหลือนอกจากนี้ มีคะแนนเฉลี่ยภาพลักษณ์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ภาพลักษณ์รวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .424 ซึ่งแปลความหมายได้ว่า ภาพลักษณ์โดยรวมของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสายตาของกลุ่มตัวอย่างมีภาพลักษณ์เชิงลบ

อนึ่ง การสรุปภาพลักษณ์โดยรวมของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในครั้งนี้อาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปรภาพลักษณ์บ้าง กล่าวคือ ข้อคำถามในบางข้อมีลักษณะที่กล่าวถึงองค์การข่าวของผู้สื่อข่าวการเมืองมากกว่าเป็นข้อคำถามที่เจาะจงถึงตัวผู้สื่อข่าวการเมืองโดยตรง ดังนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองในอนาคตต่อไปจึงควรมีการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาพลักษณ์โดยรวมของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ผลจากการศึกษา พบว่า ภาพลักษณ์โดยรวมของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันในมุมมองของกลุ่มตัวอย่างนั้น สามารถทำการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 2.52 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน แปลความหมายได้ว่า ภาพลักษณ์ในด้านการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตนของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยเป็นภาพลักษณ์เชิงลบ ทั้งนี้พิจารณาจากข้อความที่ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย 20 ข้อความ (item) ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยภาพลักษณ์ของแต่ละข้อความเป็นลบมาก 1 ข้อความและเป็นลบถึง 14 ข้อความ ดังนั้น ภาพลักษณ์โดยรวมของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยจึงมีทิศทางไปในเชิงลบ ทั้งนี้สาเหตุส่วนหนึ่งน่าจะสืบเนื่องมาจากความคาดหวังของผู้รับข่าวสารทางการเมืองที่มีต่อการทำหน้าที่ของผู้สื่อข่าวการเมืองนั้นค่อนข้างสูง ประชาชนต้องการพึ่งพาข่าวสารจากสื่อมวลชนเพื่อให้ตนเองได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงและเป็นธรรมมากที่สุด แต่การนำเสนอของสื่อมวลชนทั้งหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านข่าวการเมืองมักนำเสนอข่าวในระดับผิวเผิน ตามกระแส และไม่เจาะลึกเท่าที่ควร ซึ่งในประเด็นนี้ปรากฏว่าให้เห็นชัดในข้อความที่ว่า “การนำเสนอข่าวการเมืองไทย ในปัจจุบันมักเล่นตามกระแสมากกว่าการเล็งเห็นประโยชน์ของสังคม” ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้คะแนนภาพลักษณ์เป็นลบมากที่สุด คือ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเพียง 1.67 ซึ่งจัดอยู่ในระดับลบมากและสอดคล้องในทิศทางเดียวกันกับอีกข้อความหนึ่งที่ว่า “การนำเสนอข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญกับบุคคลทางการเมืองมากกว่าเนื้อหาสาระทางการเมือง” มีคะแนนเฉลี่ยเพียง 1.83 ซึ่งจัดอยู่ในภาพลักษณ์เชิงลบเช่นกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของมาลี บุญศิริพันธ์ (2550, น. 19) ซึ่งสรุปถึงคำวิพากษ์วิจารณ์ถึงหนังสือพิมพ์ (และสื่อมวลชน) ว่า “ส่วนใหญ่อัง...ขาดความเที่ยงตรงในการรายงานข่าว เน้นอารมณ์และสีสัน ในการรายงานข่าวมากกว่าแก่นสาระที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน เสนอข้อมูลผิวเผิน ไม่สนใจเจาะลึกถึงเบื้องหลังหรือประเด็นสำคัญ ใช้ความรู้สึก อารมณ์ ความเชื่อ ค่านิยมส่วนตัว ในการเลือกเสนอข่าว ขาดเอกภาพในการนำเสนอข้อมูลที่ น่าเชื่อถือ ลำเอียงและคิดถึงผลประโยชน์ทางธุรกิจมากเกินไปฯ...” ดังนั้น จะเห็นได้ว่า คำวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ ที่มาลี บุญศิริพันธ์ หยิบยกมากล่าวข้างต้นนั้น สะท้อนให้เห็นถึงภาพลักษณ์เชิงลบของสื่อมวลชนที่เกิดขึ้น ในใจประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2. ภาพลักษณ์ด้านการปฏิบัติตามกรอบจรรยาบรรณของสื่อมวลชน

เมื่อพิจารณาในแง่มุมมองของการยึดมั่นและการปฏิบัติตามกรอบจริยธรรมและจรรยาบรรณของสื่อมวลชน การศึกษาวิจัยของสุนิสา ประวิชัย (2550) ซึ่งทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีต่อเสรีภาพและความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์โดยทำการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,060 คนจาก 30 จังหวัดทั่วประเทศ พบว่า ในประเด็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 49.7 เห็นว่าสื่อหนังสือพิมพ์ไทยในปัจจุบันยังมีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ไม่ดีพอ รวมทั้งได้มีการระบุว่า สิ่งที่ควรปรับปรุงคือ การนำเสนอข่าวเกินจริง ขาดการตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอ การนำเสนอความคิดเห็นส่วนตัวลงไปในช่วง การนำเสนอข่าวอย่างไม่เป็นกลาง และการนำเสนอภาพข่าวที่โหดร้ายรุนแรง ซึ่งทัศนคติของประชาชนดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ภาพลักษณ์ของประชาชนที่มีต่อการมีจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อสื่อมวลชนค่อนข้างเป็นไปในทางลบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าที่พบว่า “ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่ยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพโดยเคร่งครัด” มีผลการประเมินคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 คะแนน ซึ่งมี

ภาพลักษณ์เชิงลบ หรืออีกนัยหนึ่งหมายความว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวนี้ ประกอบกับอีกข้อความหนึ่งที่ว่า “ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกและอุดมการณ์ของความเป็นสื่อมวลชนที่ดี” ก็ได้คำตอบสอดคล้องกันกับข้อความแรกที่กล่าวมาข้างต้น โดยในประเด็นนี้มีค่าคะแนนเฉลี่ยเพียง 2.42 คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในภาพลักษณ์เชิงลบเช่นเดียวกัน ซึ่งก่อนหน้านี้นี้ในปี 2543 รัชนก สมศักดิ์ (2543) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมการทำข่าวการเมืองของนักข่าวรุ่นใหม่ รุ่นกลางและรุ่นอาวุโส พบว่า วัฒนธรรมการทำข่าวของนักข่าวรุ่นกลางและรุ่นใหม่นั้นเน้นการทำงานโดยคำนึงถึงตัวเองเป็นหลักและมีความรักในวิชาชีพเคร่งครัดในจริยธรรม ยืนหยัดอยู่บนอุดมการณ์ของนักหนังสือพิมพ์น้อยกว่านักข่าวรุ่นอาวุโส

3.ภาพลักษณ์ด้านความรู้และทักษะของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ในส่วนภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในเชิงความรู้และทักษะสำหรับการทำข่าวนั้น ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ก็พบว่า ได้รับการประเมินภาพลักษณ์เป็นไปในเชิงลบเช่นกันโดยในประเด็นที่ว่า “ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันยังมีความรู้ความเข้าใจในด้านประวัติศาสตร์การเมืองไทยน้อยไป” ซึ่งในประเด็นนี้มีค่าคะแนนเฉลี่ยเพียง 2.39คะแนนเท่านั้น ส่วนประเด็นที่ว่า “ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในทางการเมืองน้อยไป” มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 ซึ่งหมายความว่ามีความรู้เชิงลบเช่นเดียวกับประเด็นที่ว่า “ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมีความรู้ความเข้าใจในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมน้อยไป” กับประเด็นที่ว่า “ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมายพรรคการเมือง เป็นต้น” ซึ่งในสองประเด็นนี้มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน คือ 2.45 แปลความหมายได้ว่ามีความรู้เชิงลบเช่นเดียวกัน ดังนั้น กล่าวโดยสรุป ในแง่ของความรู้ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันนั้น กลุ่มตัวอย่างมีทัศนะโดยรวมว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยยังขาดความรู้ที่จำเป็นสำหรับความเป็นมืออาชีพและแสดงถึงการมีภาพลักษณ์ในด้านนี้เป็นลบ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากคำให้สัมภาษณ์ของบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องหรือแม้กระทั่งในกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพสื่อข่าวด้วยกันเองก็มีทัศนะโน้มเอียงไปในทางลบเช่นกัน อาทิ หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ ผู้สื่อข่าวการเมืองที่มีประสบการณ์มานานกว่า 5 ปีมองว่า “...ภาพผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีลักษณะค่อนข้างติดลบ...มีการนำเสนอข่าวผิด ๆ ถูก ๆ เป็นอันมาก ส่วนหนึ่งไม่มีพื้นฐานความรู้...” (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, สัมภาษณ์) เช่นเดียวกับมุมมองของชนิษฐา เทพกร ผู้สื่อข่าวการเมืองอีกรายหนึ่งก็เห็นว่า “...นักข่าวการเมืองรุ่นใหม่ จำนวนมากที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องน้อยและมักไม่รู้ทันนักการเมือง ถูกนักการเมืองโน้มน้าวให้หลงประเด็น...” (ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์) ในขณะที่นักการเมือง เช่น สราจิต วงศ์หนองเตย ที่เป็นทั้งแหล่งข่าวและเคยทำงานประสานกับผู้สื่อข่าวการเมืองมายาวนานเมื่อครั้งยังเป็นโฆษกพรรคประชาธิปัตย์ ก็ให้ความเห็นเช่นเดียวกันว่า “...นักข่าวการเมืองปัจจุบันที่เป็นนักข่าวในสนามนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นคนรุ่นใหม่ ๆ ที่ยังมีความรู้ในเชิงประวัติศาสตร์การเมือง...อยู่ในระดับน้อยถึงน้อยมาก...” (สราจิต วงศ์หนองเตย, สัมภาษณ์) ทั้งนี้ สาเหตุส่วนหนึ่งก็เนื่องมาจาก ผู้สื่อข่าวการเมืองในปัจจุบัน โดยเฉพาะผู้สื่อข่าวสนามนั้นมักเป็นคนวัยหนุ่มสาวที่เพิ่งจบการศึกษามาไม่นานนัก และยังคงขาดประสบการณ์ในการทำข่าวต่าง ๆ รวมทั้งข่าวการเมืองด้วย ประกอบกับการคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานเป็นผู้สื่อข่าวสายการเมืองนั้นหน่วยงานข่าวหลายแห่งไม่มีการฝึกอบรมความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองเท่าที่ควรมักปล่อยให้บุคลากรเหล่านั้นเรียนรู้ด้วยตนเองตั้งแต่ต้น

4.ภาพลักษณ์ด้านการแสดงบทบาทหน้าที่ทางวิชาชีพในความเป็นสื่อมวลชน

ภาพลักษณ์ในด้านการแสดงบทบาทหน้าที่ทางวิชาชีพในความเป็นสื่อมวลชนของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันนั้น ขอแยกพิจารณาเป็น 2 ระดับ ระดับแรกเมื่อพิจารณาในแง่ของปัจเจกบุคคลพบว่า มีภาพลักษณ์โน้มเอียงไปในเชิงลบ โดยมีข้อยืนยันจากประเด็นคำถามที่ว่า “การนำเสนอข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันยัง

ขาดความหลากหลายของแหล่งข้อมูล/แหล่งข่าว”และอีกประเด็นหนึ่งที่ว่า “การนำเสนอข่าวการเมืองไทยปัจจุบันมักเล่นตามกระแสมากกว่าการสังเกตเห็นประโยชน์ของสังคม” ซึ่งทั้งสองประเด็นดังกล่าว มีค่าคะแนนเฉลี่ยเพียง 2.11 และ 1.67 ตามลำดับ ซึ่งจัดอยู่ในภาพลักษณ์เชิงลบ ทั้งนี้ภาพลักษณ์ดังกล่าวน่าจะชี้ให้เห็นว่าการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในกระบวนการทางการเมืองในสังคมประชาธิปไตยของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันนั้นยังไม่สมบูรณ์นัก ซึ่งยังไม่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม ดังที่ไบรอัน แมคแนร์ (Brian McNair, อ้างถึงใน บุญริ ยี่หะ, 2550, น.191) ได้นำเสนอว่าบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในกระบวนการเมืองที่สังคมคาดหวังนั้น จะต้องทำหน้าที่ในการตรวจตรา (Surveillance) หรือแจ้งเหตุ (Monitoring) แก่สังคม การนำเสนอประเด็นเชิงนโยบายเพื่อให้มีการถกเถียง แลกเปลี่ยนทางการเมือง โดยเฉพาะต้องเปิดโอกาสต่อความคิดเห็นที่แตกต่างหลากหลาย ซึ่งในปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า บทบาทของผู้สื่อข่าวการเมืองในการทำหน้าที่ดังกล่าวค่อนข้างขาดหายไป โดยมักเน้นไปที่การมุ่งนำเสนอข่าวตามกระแสและเน้นความสำคัญของบุคคลทางการเมืองมากกว่าประเด็นเชิงนโยบายหรือประเด็นสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ดังที่บุญเลิศ คชายุทธเดช กล่าวถึงการทำหน้าที่ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันว่า “...นักข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมักมีลักษณะที่คอยวิ่งตามข่าวเกี่ยวกับนักการเมือง ตั้งคำถามในลักษณะคำถามรายวัน ไม่เจาะลึก ไม่ติดตามสถานการณ์ ทำข่าวแค่หากินไปวัน ๆ ...” (บุญเลิศ คชายุทธเดช, สัมภาษณ์) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของจะเด็ด เชาววิไล นักเคลื่อนไหวด้านสิทธิสตรีและแรงงาน ที่กล่าวถึงการนำเสนอข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันว่า “...การนำเสนอข่าว ยังอยู่ในกระแสหลักแบบ ถามมา-ตอบไป...ยังวนเวียนอยู่กับเรื่องทะเลาะเบาะแว้ง...มีแต่เสนอข่าวให้ทะเลาะกัน ตีกันในการเมือง...” (จะเด็ด เชาววิไล, สัมภาษณ์) จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้จึงชี้ให้เห็นว่า การทำหน้าที่ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในฐานะสื่อมวลชน รวมไปถึงการปฏิบัติงานทางวิชาชีพนั้นยังไม่ได้สะท้อนถึงบทบาทที่พึงคาดหวังของสื่อมวลชนในกระบวนการทางประชาธิปไตยเท่าที่ควร

ระดับที่สอง เมื่อพิจารณาในส่วนของบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน ในฐานะขององค์กรข่าว ผลการวิจัยนี้พบว่า ภาพลักษณ์ขององค์กรข่าวในแง่ของความเป็นอิสระของสื่อมวลชนในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างนั้นมียุทธศาสตร์ไปในเชิงลบ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่า โดยภาพรวมองค์กรข่าวของไทย ทั้งหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงมักจะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของทุนทางธุรกิจและของรัฐ จึงทำให้ขาดความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าว ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของสุพรรณ วงศ์เครือศรี (2549, น. 52-53) ที่นำเสนอในงานวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต่อบทบาททางการเมืองของสื่อมวลชน” ซึ่งได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ในอนาคตบทบาททางการเมืองของสื่อมวลชนน่าจะลดลง เนื่องจากปัญหาการเข้าถือหุ้นในองค์กรสื่อมวลชนของกลุ่มธุรกิจ โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจที่มีบุคคลในรัฐบาลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับความเห็นของนักวิชาการสื่อสารมวลชนดังที่อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ (2550, น.44) แสดงทัศนะไว้ว่าสื่อมวลชนยังคงไม่มีเสรีภาพอย่างแท้จริง เนื่องจากเมื่อมีปัญหาคัดแย้งกันระหว่างอุดมการณ์ทางวิชาชีพกับอุดมการณ์ของเจ้าของกิจการ เจ้าของก็จะเข้ามากุมบังเหียนกับโครงสร้างความเป็นเจ้าของสื่อซึ่งยังผูกขาดอยู่ นอกจากนี้ในส่วนของการบริหารข่าวการเมืองในอนาคต ประมาณ 5 ปีข้างหน้า ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างก็ยังคงมีความเชื่อว่า อิทธิพลของทุน และของรัฐยังคงมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าวการเมืองขององค์กรข่าวในประเทศไทย ทั้งประเภทหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง รวมทั้งยังเห็นว่า จะมีอิทธิพลมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอีกด้วย

บทสรุป

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผลดังกล่าวข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่าภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในหลายๆด้านเป็นไปในเชิงลบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพลักษณ์ในแง่มุมมองของบทบาททางวิชาชีพ ความรู้ที่จำเป็นต่อการทำงานอาชีพผู้สื่อข่าวการเมืองและการปฏิบัติงานตามกรอบจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ แง่มุมต่างๆเหล่านี้ล้วนมีภาพลักษณ์เป็นลบทั้งสิ้น ซึ่งความจริงแล้วประเด็นต่างๆ ดังกล่าวนี้น่าจะเป็นสิ่งสำคัญในลำดับต้นๆของ "ความเป็นมืออาชีพ" ของผู้สื่อข่าวการเมือง ฉะนั้น ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวสู่ความเป็นมืออาชีพ (Professionalism) ในระดับที่สูงมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ แต่อย่างไรก็ตาม ความเป็นมืออาชีพนั้นครอบคลุมองค์ประกอบหลายด้านในการพัฒนาตนเองของผู้สื่อข่าวการเมืองจึงต้องดำเนินไปพร้อมๆกัน ทั้งในส่วนของความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ การประพฤติหรือปฏิบัติตน รวมไปถึงการเสริมสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อยกระดับตนเองให้เป็นผู้สื่อข่าวมืออาชีพที่แท้จริง เป็นที่ยอมรับ และไว้วางใจของประชาชนสืบต่อไป

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ ทองเลิศ. 2537. "การสร้างภาพลักษณ์สู่มาายภาพแห่งความมีชื่อเสียง". นิเทศศาสตร์ปริทัศน์. ฉบับที่ 2 (มิถุนายน 2537). 83 - 93.
- จิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์และวีรยุทธ กาญจน์ชูฉัตร. 2547. **บุคลิกภาพสื่อไทย: สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข**. รายงานวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).
- ดวงพร คำคุณวัฒน์และวาสนา จันทร์สว่าง. 2536. **สื่อสาร...การประชาสัมพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อินทิม้เทรด.
- นรินทร์ นำเจริญ. 2549. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรายงานข่าว**. กรุงเทพมหานคร : สามลดา.
- นาฏยา ตานานนท์. 2546. **การรายงานข่าว**. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์นัท รีพับลิก.
- บุญเลิศ ช่างใหญ่. 2545. **นักข่าวมืออาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- บุญอริ ยี่หะ. 2550. **ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.
- ปราชญา กล้าผจญ. 2548. **คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ**. กรุงเทพมหานคร:แอล.ที.เพรส.
- ปุกณรัตน์ พิงคานนท์. 2548. **การสื่อข่าวและการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพรส.
- มานิต รัตนสุวรรณ. 2527. "โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์". **โลกของการประชาสัมพันธ์**. สมาคมนิสิตเก่า นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รักชนก สมศักดิ์. 2543. **วัฒนธรรมการทำข่าวเปรียบเทียบระหว่างนักข่าวรุ่นใหม่ รุ่นกลางและรุ่นอาวุโส**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนาภรณ์ ศรีอำพันธ์. 2539. **ความเห็นเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้สื่อข่าวสายการเมือง: ศึกษาเปรียบเทียบสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อโทรทัศน์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์เทพ วรกิจโกคาทร. 2537. "การประชาสัมพันธ์:อย่าหลงในสื่อจลิมสาร" **ภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง: การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์**. กรุงเทพมหานคร : เจริญผล.
- พนม วรรณสิริ. 2544. **การสื่อข่าวและการเขียนข่าว**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

- วิรัช ลภีรัตนกุล. 2538. การประชาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2544. นิเทศศาสตร์กับการประชาสัมพันธ์เพื่อการตลาด. กรุงเทพมหานคร: เม็ดทรายพรินต์ติ้ง.
- สุนิสา ประวิชัย. 2550. บทบาทที่พึงประสงค์ของหนังสือพิมพ์. หนังสือครบรอบ 11 ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ.
- สุรสิทธิ์ วิทยาธิรัฐ. 2545. การสื่อข่าว: หลักการและเทคนิค. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เสรี วงษ์มณฑา. 2541. 108 การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: เอ.เอ็น. การพิมพ์.

Anderson, Patricia M. and Rubin, Leonard G. 1986. **Marketing Communication**. New Jersey: Prentice Hall.

Fran, Molley and Helena, Janson. 2004. **Careers in Journalism**. Australia: Griffin Press.

Garrison, Bruce. 1992. **Professional News Reporting**. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Hohenberg, John. 1973. **The Professional Journalist**. 3rd edition. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.

Kotler, Philip. 2000. **Marketing Management**. 10th edition. New Jersey: Prentice-Hall Inc.

www.utcc.ac.th/amsar/about/document13.html, 7 กรกฎาคม 2549.

สัมภาษณ์

- ชนิษฐา เทพกร. ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2551.
- จะเด็ด เขาวีไวไล. มุลนิธิเพื่อนหญิง. สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2551.
- ดร.ณิธิ ธีรธรรมรักษ์. คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2551.
- บุญเลิศ คชายุทธเดช. บรรณาธิการอาวุโส หนังสือพิมพ์มติชน. สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2551.
- ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์. รองบรรณาธิการอำนวยการ หนังสือพิมพ์มติชน. สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2551.
- พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ. ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน. สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2551.
- ภัทระ คำพิทักษ์. บรรณาธิการข่าว หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์. สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2551.
- มาลี บุญศิริพันธ์. คณบดีคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 8 กุมภาพันธ์ 2551.
- วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา. หัวหน้าข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์. สัมภาษณ์, 29 กุมภาพันธ์ 2551.
- สาธิต วงศ์หนองเตย. ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์. สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2551.
- หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ. ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน. สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2551.
- สุริยะใส กตะศิลา. เครือข่ายพันธมิตรเพื่อประชาธิปไตย (ภาคประชาชน). สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2551.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. อาจารย์ประจำภาควิชาสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2551.

ภาคผนวก

ผลการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ตารางแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคำกล่าวถึงผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

คำกล่าวถึงผู้สื่อข่าวการเมืองไทย	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
1. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้มีพัฒนาการในด้านการนำเสนอข่าวดีขึ้น	29	6.4	221	48.6	150	33.0	40	8.8	6	1.3	3.51	.801	ภาพลักษณ์บวก
2. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้มีทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยมากขึ้น	84	18.5	321	70.5	33	7.3	7	1.5	-	-	4.08	.565	ภาพลักษณ์บวก
3. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้มีการแต่งกายที่เหมาะสมกับกาลเทศะมากขึ้น	21	4.6	178	39.1	188	41.3	46	10.1	11	2.4	3.34	.823	ภาพลักษณ์ปานกลาง
4. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้มีการเตรียมตัวก่อนออกไปทำข่าวที่ดีขึ้น	21	4.6	183	40.2	207	45.5	29	6.4	5	1.1	3.42	.733	ภาพลักษณ์บวก
5. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้ยังมีความรู้ความเข้าใจในด้านประวัติศาสตร์การเมืองไทยน้อยไป	42	9.2	215	47.3	158	34.7	29	6.4	-	-	2.39	.748	ภาพลักษณ์ลบ
6. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในทางการเมืองไทยน้อยไป	27	5.9	226	49.7	133	29.2	58	12.7	-	-	2.50	.796	ภาพลักษณ์ลบ
7. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้มักให้ความสนิทสนมเป็นส่วนตัวกับแหล่งข่าวทางการเมืองมากเกินไป	76	16.7	199	43.7	134	29.5	36	7.9	1	0.2	2.30	.852	ภาพลักษณ์ลบ

8.การนำเสนอข่าวการเมืองไทยปัจจุบันยังขาดความหลากหลายของแหล่งข้อมูล/แหล่งข่าว	94	20.7	240	52.7	76	16.7	34	7.5	-	-	2.11	.823	ภาพลักษณ์ลบ
9.การนำเสนอข่าวการเมืองไทยปัจจุบันให้ความสำคัญกับบุคคลทางการเมืองมากกว่าเนื้อหาสาระทางการเมือง	164	36.0	214	47.0	48	10.5	20	4.4	-	-	1.83	.792	ภาพลักษณ์ลบ
10.ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมีความขยันและตั้งใจในการแสวงหาข่าวดีแล้ว	18	4.0	149	32.7	212	46.6	56	12.3	10	2.2	3.24	.809	ภาพลักษณ์ปานกลาง
11.ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันมีความรู้ความเข้าใจในด้านเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมน้อยไป	32	7.0	228	50.1	140	30.8	44	9.7	1	0.2	2.45	.777	ภาพลักษณ์ลบ
12.ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมักตามไม่ทันและตกเป็นเครื่องมือทางการเมือง	71	15.6	164	36.0	138	30.3	66	14.5	6	1.3	2.49	.974	ภาพลักษณ์ลบ
13.ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญกฎหมายพรรคการเมือง เป็นต้น	52	11.4	210	46.2	117	25.7	63	13.8	4	0.9	2.45	.905	ภาพลักษณ์ลบ
14.ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่ยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพโดยเคร่งครัด	71	15.6	179	39.3	145	31.9	44	9.7	5	1.1	2.40	.909	ภาพลักษณ์ลบ
15.ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกและอุดมการณ์ของความเป็นสื่อมวลชนที่ดี	76	16.7	178	39.1	124	37.3	63	13.8	4	0.9	2.42	.961	ภาพลักษณ์ลบ
16.การนำเสนอข่าวการเมืองในปัจจุบันยังมีข่าวแบบเจาะลึกน้อยไป	102	22.4	238	52.3	71	15.6	35	7.7	-	-	2.09	.834	ภาพลักษณ์ลบ

17.องค์กรข่าวด้านหนังสือพิมพ์มักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของทุน จึงขาดความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าว	137	30.1	192	42.2	83	18.2	26	5.7	5	1.1	2.03	.913	ภาพลักษณ์ลบ
18.องค์กรข่าวด้านทีวีและวิทยุมักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของรัฐและทุน จึงขาดความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าว	176	38.7	192	42.2	55	12.1	19	4.2	1	0.2	1.82	.826	ภาพลักษณ์ลบ
19.สถาบัน/สมาคมวิชาชีพด้านข่าวยังไม่สามารถควบคุมกำกับดูแลการทำงานของสื่อข่าวให้อยู่ในกรอบจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพได้อย่างแท้จริง	156	34.3	199	43.7	73	16.0	16	3.5	-	-	1.88	.805	ภาพลักษณ์ลบ
20.การนำเสนอข่าวการเมืองไทยปัจจุบันมักเล่นตามกระแสมากกว่าการเล็งเห็นประโยชน์ของสังคม	216	47.5	178	39.1	32	7.0	17	3.7	1	0.2	1.67	.790	ภาพลักษณ์ลบ มาก
เฉลี่ยรวม											2.52	.424	ภาพลักษณ์ลบ